

DUURZAAMSTE KANTOOR TER WERELD HEEFT PRAIRIE- BEPLANTING

TEKST JEROEN BRUINENBERG FOTO'S EN PROJECTONTWERP: IVERNA ZAALBERG, NATUUR BIJ HUIS

In het Limburgse Haelen staat het duurzaamste kantoor ter wereld. Circulaire bouwmaterialen, energie-neutraal en natuurlijk een tuin waar natuurbeleving en biodiversiteit vooropstaan. Vitale Groene Stad spreekt met de betrokkenen: tuinontwerpster Iverna Zaalberg en kweker Laurens Lageschaar over de plantenkeuzes, wethouder gemeente Leudal Piet Verlinden over de groenstrook die in bruikleen is gegeven en met Sander Geelen, directeur Geelen Counterflow en trotse eigenaar van dit vooruitstrevende kantoor.

‘Hoe ga je dan je buitenruimte inrichten?’ Het was niet de eerste vraag die bij Sander Geelen opkwam toen de droger- en koelerfabrikant besloot een duurzaam hoofdkantoor te gaan bouwen voor zijn bedrijf. ‘Vanuit onze duurzaamheidsvisie maakten wij de keuze om een BREEAM-gecertificeerd gebouw te realiseren met als uitgangspunt de hoogste categorie, Outstanding. Ik dacht dan aan energieneutraliteit, duurzame bouwmaterialen, maar toch echt niet aan planten, insectenhotels en vleermuisroutes. Door de BREEAM-eisen op het gebied van landgebruik en ecologie heb ik voor het eerst met een ecooloog aan tafel gezeten en het opende mijn ogen.’

Bruikleen

Dat Geelen al snel overtuigd raakte van de waarde van groen voor zijn pand, blijkt wel uit het feit dat hij, op aandringen van Zaalberg, bij de gemeente Leudal aanklopte met de vraag of hij de groenstroken met traditionele saaie heesterbeplanting in bruikleen mocht nemen. De gemeente ging daarmee akkoord. Piet Verlinden, wethouder bij de gemeente Leudal, licht toe: ‘Deze initiatieven dragen

vaak bij aan een verfraaiing van de leefomgeving. Bijkomend voordeel is een kostenbesparing doordat de gemeente de betreffende groenstroken niet meer hoeft te onderhouden.' Geelen: 'Het is maximale uitstraling tegen minimale kosten voor de gemeente.' Zaalberg, tuinontwerpster bij haar eigen bureau Natuur bij Huis, is vanzelfsprekend erg blij met deze ontwikkeling. 'Het contrast tussen ons plan en de gemeentegrond was erg groot. Tot op heden word ik erg gelukkig van de uitwerking. Doordat Geelen het beheer van 4 meter brede groenstroken aan beide kanten van de weg heeft overgenomen, is eenheid ontstaan met de rest van de tuin. Bij aankomst heb je bijna niet het gevoel dat je een industrieterrein oprijdt.'

Dat dit niet zonder risico is, ligt Zaalberg toe aan de hand van een typisch bedrijventereinfenomeen. 'Er rijdt hier veel vrachtverkeer langs en er bestaat nog weleens de neiging om de vrachtwagen even over de groenstrook te rijden bij ruimtegebrek. Dat gebeurde dus ook al vrij snel na aanleg van de prairiebeplanting van Lageschaar Vaste Planten. Uiteindelijk is dat innovatief opgelost door zwerfkeien langs de weg te leggen, iets wat ik ook in het initiële plan had verwerkt trouwens. Die keien passen heel goed in het natuurlijke ontwerp.' En wat als Geelen Counterflow zijn taak niet goed uitvoert? Verlinden: 'Gezien de fraaie inrichting en de bedrijfsfilosofie van het bedrijf Geelen Counterflow gaan wij ervan uit dat deze groenstroken altijd goed onderhouden zullen worden. Deze groenstroken maken immers deel uit van het visitekaartje van

Ook de groenstroken aan de andere kant van de doorgaande weg zijn in beheer genomen door Geelen Counterflow. Verspreid in de prairiebeplanting liggen keien om de stroken te beschermen tegen vrachtwagens. Op de achtergrond is het duurzame kantoor goed zichtbaar.

het bedrijf. Uit ervaring blijkt dat wanneer plantsoenen door burgers, bedrijven of verenigingen worden onderhouden, het onderhoudsniveau in de regel vaak een stuk hoger is dan het onderhoudsniveau dat de gemeente nastreeft.'

Prairiebeplanting

'Ik raakte vrij vroeg betrokken bij het project', herinnert Zaalberg zich. 'Het was mijn opdracht om een duurzame tuin te ontwerpen die esthetisch mooi is, maar die vooral ook voldeed aan de vanuit BREEAM opgestelde ecologische rapportages. Ik heb een drietal beplantingsconcepten voorgesteld voor toepassing in de bedrijfstuin waaronder Prairie Garden® van Lageschaar waar mijn voorkeur naar uitging omdat dit representatief is en past bij de hoge duurzaamheidsambitie van Geelen Counterflow. Prairiebeplanting behoudt het hele

jaar de natuurlijke uitstraling, past goed bij de natuurbeleving die we willen creëren en is onderhoudsarm.' Het was ook het moment waarop Laurens Lageschaar van Lageschaar Vaste Planten voor het eerst bij het project werd betrokken. 'Iverna kwam bij ons met een ontwerp en een wensenlijst. Voor ons is het dan de uitdaging om haar idee te laten slagen en daar een optimale samenstelling van planten bij te vinden, dat ook als uitstraling een geheel vormt. Dat was voor ons wel extra interessant omdat het een heel complex project is. Rond het kantoor is zowel heel droge als natte grond en bepaalde delen van de tuin staan ook grotendeels in de schaduw. In de keuze voor planten houden wij daar dan rekening mee. Het is een soort puzzel.'

Uiteindelijk is gekozen voor een mengsel van 56 soorten »

In de bedrijfstuin bieden robuuste boomstamtafels de mogelijkheid om te vergaderen of te lunchen tussen de prairiebeplanting.

vaste planten en siergrassen die voldoen aan het Milieu- en Groenkeur-certificaat en het hele jaar door een mooi beeld geven. 'Prairiebeplanting is zeer duurzaam', zegt Lageschaar. 'De planten worden niet bemest en je moet er enkel voor zorgen dat je selectief wiedt om te voorkomen dat bepaalde planten te overheersend worden. We gebruiken daarnaast een lava-ondergrond en die lava houdt een groot deel van de regen vast en voert het water in traag tempo af.

Hele gebied

De prairiebeplanting is kenmerkend voor het complete

ontwerp stelt Geelen: 'Uiteindelijk hebben we in het hele ontwerp gezocht naar de balans tussen duurzaamheid, biodiversiteit en geld. Het kantoor is een duurzame investering die we niet binnen vijf jaar terugverdiend hoeven te hebben. Dat geldt ook voor de tuin. Zo'n tuin is duur in aanleg, maar levert daarna juist meer op. Ons pand wordt meer waard, het straalt af op de kwaliteit van ons bedrijf en we helpen de natuur een handje, dat is ook wat waard. Zo hebben we insectenhôtels, vogelkasten en aan de overkant van de weg ligt een amfibieënpool. We vervagen de scheidslijn tussen het groen en de gebouwde omgeving.' Zaalberg: 'Dat komt juist ook doordat er geen hekken in de voortuin staan waardoor het geheel een open karakter

krijgt. De achtertuin is met nog geen 6 meter diepte klein, maar door een slingerpad is er een heel andere werking ontstaan. Langs de erfgrans staan kastanjeboomstammen in diverse maten afgewisseld met een tuin – een wilgenvlechtscherm. In de tuin staan drie insectenhôtels.'

Toekomst

'De resultaten zijn prachtig', reageert wethouder Verlinden. 'Dit is een mooi voorbeeld van participatie en het levert voor het bedrijf een fraaie entree op waar de gehele omgeving en omliggende bedrijven van mee kunnen genieten.' Lageschaar wil vooral ook de goede samenwerking benadrukken. 'De creativiteit van ontwerpster in combinatie met onze planten kennis heeft ervoor gezorgd dat er een heel mooie diverse tuin is ontstaan. Hovenier Herman Vaessen uit Maasbree heeft het concept vervolgens perfect uitgevoerd. Het ziet er allemaal heel natuurlijk uit en ik ben blij dat er geen concessies zijn gedaan.' Geelen haakt aan: 'De duurzame beleving begint al als je het bedrijventerrein op komt rijden. Dat hoor ik ook vaak van bezoekers. Het is niet alleen het pand, maar een totaalbeleving. Wij willen dit graag doortrekken naar onze andere panden op het bedrijventerrein. Er zijn een aantal grote productiehallen naast ons kantoor die we straks ook mee willen nemen in het proces.' Zaalberg juicht dit natuurlijk toe. 'Gemeenten moeten eigenlijk toch wat van die heesterborders af en dat kan ook met een andere type beplanting. Het is niet alleen veel mooier, ook voor de biodiversiteit is het zo belangrijk.' <

Meer informatie over prairiebeplanting is te vinden via www.lageschaar.nl.